

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: [Informacja w internecie - recenzja]

Author: Aneta Drabek

Citation style: Drabek Aneta. (2011). [Informacja w internecie - recenzja].
"Nowa Biblioteka" (Nr 2 (2011), s. 126-128).

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Aneta Drabek

Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego
e-mail: adrabek@bg.us.edu.pl

**INFORMACJA W INTERNECIE / MAGDALENA KARCIARZ,
MACIEJ DUTKO. – WARSZAWA : WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN,
2010. – 141 s. ; 21 cm. – ISBN 978-83-01-16476-8**

Nakładem Wydawnictwa Naukowego PWN ukazała się niewielka, ale bardzo ciekawa książka poświęcona poszukiwaniom informacji w Internecie. Ma ona – według autorów – być „kołem ratunkowym” dla ludzi, którzy chcą się odnaleźć w internetowym świecie. Wydaje się, że ten ambitny cel udało się w dużej mierze osiągnąć. Książka składa się z dwóch części, a każda z nich z trzech rozdziałów. Część pierwsza – przygotowana przez Macieja Dutko – obejmuje zagadnienia ogólne, m.in. wiarygodność informacji i prawo autorskie, natomiast część druga (napisana przez Magdalenę Karciarz) to praktyczne omówienie usług sieciowych, najważniejszych wyszukiwarek, katalogów, baz danych, portali, a także strategii wyszukiwawczych.

Rozdział I rozpoczyna się od ukazania różnic między „tradycyjnymi” stronami internetowymi a filozofią sieci 2.0, dzięki której jej użytkownicy przestali być biernymi odbiorcami informacji, a stali się aktywnymi uczestnikami i komentatorami. Serwisy społecznościowe, blogi czy portale w stylu wiki dały internautom potężne narzędzie ułatwiające dzielenie się wiedzą, nawiązywanie i utrzymywanie znajomości, czy też aktywny wpływ na życie społeczno-polityczne. Maciej Dutko zwraca także uwagę na toczący się wokół 2.0 spór i podnoszone przez jego przeciwników argumenty o braku weryfikacji treści zamieszczanych przez użytkowników. Najbardziej znanym przykładem wspólnego tworzenia serwisu jest Wikipedia. Autor wymienia najważniejsze

zarzuty stawiane tej encyklopedii: nieuzasadniony przerost objętości, wandalizm edycyjny, brak obiektywizmu, łatwość naruszenia praw autorskich czy błędy językowe (s. 22-24). Na skutek krytyki wprowadzono narzędzia ograniczające możliwość niszczenia jej treści. Chodzi tu o zablokowanie pewnych haseł, czy też wprowadzenie nadzoru nad modyfikacjami, a także mechanizm zgłaszania zauważonych błędów.

W rozdziale drugim autor zwraca uwagę na tradycyjnie działające media, takie jak radio czy telewizja, które przekazują informację wyselekcjonowaną, przefiltrowaną, ale jednokierunkową. Niemożliwy jest bieżący komentarz umieszczany w trakcie nadawania komunikatu. Przepływ informacji w Internecie wygląda inaczej, bo dzięki temu medium każdy może być jednocześnie nadawcą i odbiorcą treści. Maciej Dutko zwraca też uwagę na subiektywny charakter pewnych źródeł, takich jak blogi czy fora internetowe, które jednak cieszą się dużą popularnością. Na forum można zadać dowolne pytanie i istnieje duże prawdopodobieństwo, że pytający otrzyma szybko odpowiedź. Nie zawsze jest to odpowiedź fachowa, ale za to można ją uzyskać bez wychodzenia z domu. W związku z wzrastającą opiniotwórczą rolą forów służby marketingowe wielu firm wykorzystują je do wzmocnienia rekomendacji pozytywnej i osłabieniu negatywnej. Potrzeby wyrażenia opinii znalazły swój wyraz w stworzeniu specjalnych serwisów rekomendacyjnych, które są mniej odporne na manipulacje niż fora. Na koniec rozdziału autor przedstawia kryteria wiarygodności informacji w Internecie, do których należą kryteria: własności, autorytetu, czasu i wizerunku, a także wskazuje na wybór odpowiednich wortali i serwisów, konieczność potwierdzania danych w źródłach tradycyjnych oraz stosowanie zasady ograniczonego zaufania.

W kolejnym rozdziale odnaleźć można informacje dotyczące prawa autorskiego w odniesieniu do danych umieszczanych w sieci. Czytelnik zyska wiedzę o tym, kiedy informacja jest utworem i jakie warunki trzeba spełnić, żeby ją rozpowszechnić; co to jest dozwolony użytek; czym się różni kompilacja od plagiatu; jak wykorzystać utwory z domeny publicznej oraz na czym polega idea *open access*.

Druga część książki poświęcona jest samej informacji i jej wyszukiwaniu. W rozdziale czwartym znaleźć przykłady personalizacji popularnych stron internetowych, a także poradnik ukazujący, jak krok po kroku subskrybować wiadomości za pomocą kanałów RSS.

W rozdziale piątym Magdalena Karciarz zwraca uwagę na inne źródła internetowe i radzi nie poprzestawać w swych poszukiwaniach tylko i wyłącznie na wyszukiwarce. Wśród polecanych źródeł znajdują się także katalogi internetowe, portale i wortale, encyklopedie i słowniki,

bazy danych oraz czasopisma elektroniczne. Katalogi w przejrzysty sposób indeksują zasoby sieci, ułatwiając wyszukiwanie potrzebnych informacji. Zawartość większości baz danych czy słowników należy do tzw. głębokiego Internetu i nie jest dostępna z poziomu wyszukiwarki.

W ostatnim rozdziale autorka zwraca uwagę na umiejętność tworzenia odpowiednich strategii wyszukiwawczych, które pozwalają na precyzyjne zadanie pytania i otrzymanie relewantnej odpowiedzi. Wyszukiwarki oferują także – co podkreśla Karciarz – łatwiejszy dostęp do specjalistycznych zasobów, takich jak mapy (Google Maps) czy książki (Google Books), ułatwiające odnalezienie konkretnych dokumentów. W omawianej publikacji scharakteryzowane zostały języki informacyjno-wyszukiwawcze stosowane w katalogach bibliotecznych oraz podano przykłady ich prawidłowego zastosowania w trakcie wyszukiwania. Na koniec Autorka proponuje skorzystanie z pomocy fachowców – bibliotekarzy oraz infobrokerów, którzy są doskonale zorientowani zarówno w dostępnych źródłach, jak i sposobach ich optymalnego wykorzystania.

Książkę uzupełnia dodatek w postaci listy przydatnych stron internetowych uszeregowanych tematycznie (portale, wyszukiwarki, słowniki, bazy danych, katalogi internetowe, czasopisma i in.).

Na koniec kilka zauważonych drobnych błędów, które warto usunąć w kolejnym wydaniu. W tekście i przypisie na stronie 82 błędnie zapisano nazwisko autorki przytaczanego tekstu Lidii Derfert-Wolf. Na stronie 99 znalazła się niepełna nazwa katalogu DOAJ – Directory of Open Access Journals. Warto także poprawić i uściślić podaną definicję listy filadelfijskiej (s. 103). W większości podanych w książce adresach internetowych usunięto człon [www](#) co spowodowało, że adres bazy Naukowe i Fachowe Polskie Czasopisma Elektroniczne stał się niewłaściwy (s. 104). Na stronie 115 podano niepełny adres katalogu Nukat.

Podsumowując, należy stwierdzić, że Informacja w Internecie to bardzo przydatna i interesująca publikacja poświęcona temu zagadnieniu. Może ona ułatwić poruszanie się po sieciowych zasobach osobom początkującym oraz pomóc rozszerzyć możliwości poszukiwania informacji o inne – poza wyszukiwarką – źródła danych.